

Quotidiana Christiani Militis Tessera

Stanyhurst, Guillaume

Coloniæ Agrippinæ, 1682

2. Dies Octob. Dominetur vitiis ratio, subjiciatur corpus animo, & impleta est tota hominis perfectio? Prosper I. de Vit. contemp.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55659)

2. DIES OCTOB.

Dominetur vitiis ratio, subjiciatur corpus animo, & impleta est tota hominis perfectio? *Prosper. l. de Vit. contemp.*

Perfe-
ctio.

I. **H**Atenus in hunc unum colle-
neavimus scopum, ut decli-
naretur à malo, & faceret bo-
num. Objecimus menti de-
clinanda vitia, & quæ ex vitiis oriuntur, peccata: de-
inde facienda, sive virtutum exercitia, & quæ illis
comparantur, animæ ornamenta. Illa mala si fugias,
hæc bona si facias, non tantum eris bonus, sed in
omni bono perfectus. Quia vitiis exterminatis do-
minabitur Ratio, illa dominante, erit animus Do-
minus corporis, & hæc est tota perfectio hominis.
Ad hanc perfectionem, deinceps erit labor meus,
Intellectum instruere, Voluntatem accendere. Nos
in multis accusamus naturam, in plurimis condem-
namus fortunam: utraque innocens est humane
conditioni, in d. ambæ liberales. Fortuna ita sua di-
stribuit, ut nulli non tribuat. Illud est mirabile, &
miserabile, cum plerique maledicant Fortune, om-
nes tamen ament fortunas: Major culpa aliquorum
Philosophorum fuit, culpæ Naturam, quasi homi-
nes non agnoscat filios, sed privignos; quos si non
odium, fastidium novercarum negligit. Cætera ani-
malia diligentius, dices curasse, consentanea, unum-
quodque supellectili, ab ipso donavit ortu: solum
hominem imbellem, nudum, indignum, inermem
depilem reliquit. Sed si omnia nobis dedisset Natu-
ra, quid daret nobis Ratio? Hoc majus beneficium
ill.

illi debemus, quod noluerit liberalis esse, hoc ipso jam liberalis, & virtutis suae memor.

II. Non fuit in homines Natura nec avara, nec prodiga: nulli quod necesse est, denegat, nec quod non est necesse, erogat. Fateor, non homini dedit falcatos dentes, ut apro, nec uncinatos ungues, ut Leoni; non solidos, & missiles, ut equo, quibus funda calces sunt: non pellicea tela, ut hystricibus, quibus arcus, & pharetra, cutis est; non trasatiles domos, ut testitudini: non loricas cuticulares, ut testaceis: non muros spiculatos, ut echinis: non denique amicit fetis, spinis, plumis, corticibus, crustis, testis, pilis; sed exerimem, exutumque reliquit. Solum cerebrum, caputque inter humeros artus texit, & protexit, quasi reverita in arce, ac capitolio suo animum: quo integro, & curato, omnia in tuto sunt. Animus praeponderat solus tot illecebris, tot blandimentis, tot curis, quibus foetus suos reliquos Natura mulcet, fovet, & favet. Quidni hic dixerit homo, quod olim M. Curius, qui ingens auri pondus offerentibus recusavit, dicens: Malle se imperare locupletibus, quam esse locupletem. Ita, non est, quod homo invideat aliis animantibus, quae Natura instruxit tot dotibus: praestat nudum, & solo animo dominum esse Naturae, & Fortunae. Absque magno apparatu habet homo, quae omnia habent. Unum animi pignus, cunctorum divitiis animantium aequivalet. Huic si subjiciatur corpus, & hic Deo, fruitur otanti, quod potest optare, bono.

III. Ut porro hoc assequatur, suggero consilia, suppedito praesidia. Ad hoc imprimis opus est, non tantum duce, sed & comite, imò & pedissequa
Gratia,

Gratia, sine qua omnis nostra ad perfectionem via, est devia. Cum hac igitur certum est dari aliquam artem, qua animus corpus subjiciat sibi, se nulli, nisi Deo. Cadit sub disciplinam aliquam, volendi, & nolendi modus, ut fabricemus columen in discrimine, fortunam in infortuniis, tranquillitatem in tumultibus, gaudium in tormentis; atque adeo privemus Fortunam, & Naturam, omnibus, quibus nos cruciant instrumentis. Ludi, spectacula, musica, convivia, infirma sunt artificia dolori, & affectibus placandis. Hæc, & alia adhilarandi organa, non possunt esse, nisi ad tempus obstacula, non antidota: possunt ægritudinem suspendere, non eximere: præsto, sub manu, imò sub sinu, est pharmacum miseræ, in pharmacopola animæ. Instrumentum instrumentorum, manus est: Aristoteles illam dixit, organum ante organa: quia sine manu nostra, manca sunt cætera, & inutilia, quippe inertia, exanimia, nisi artus spiritu, & motu animæ humana dextera. Transtulit illam laudem ad Mentem Galenus, quod artificia invenerit omnia, & dirigat, ipsamque manu ducat. Tamen si parum potest Mens sine Voluntate, illa quidem suggerit facienda, hæc præcipit, ut faciat. Supplet Voluntas, quæ dare Natura deberet, Fortuna posset, Ingenium dedit: plus donat libertate sua, quàm liberalitate Natura, quàm prodigalitate Fortuna, quàm sollicitudine Industria. Dedit omnia, cum dederit nullius egere: dedit plus, quàm possit dari: Sed nos miseri amamus nostras misérias, dum voluntatem maligno amandi, & abominandi usu in nosmetipsos armamus, & ferociter cogimus. Nihil utilitatis homini est, quàm velle, nihil

Octob.

Tessera.

782

nihil inusitatius, quàm bene velle. Recurrat Voluntas humana ad Divinam, ut fontes ad flumina, & hæc ad maria, & erit Divina. Enimverò, nihil hoc carmine veriùs:

Undique per montes currunt ad flumina fontes.

3. DIES OCTOB.

Hæc est in omnibus sola perfectio, suæ imperfectio-
nis cognitio. *S. Hieron. epist. ad Theodoret.*

Cognitio sui.

N Ullus tam est catus, sit licet Cato, in quo non plus requiratur, quàm reperiatur Prudentiæ; Nemo est tam

sapiens, quin plura nesciat, quàm sciat: ut bene Sidonius: (a) *Nullus scit, mihi crede, quanta nesciat.* Nullus tam solers, quin in pluribus hallucinetur, quàm rectè operetur. Denique nullus adeò est perfectus, quin plusei Virtutis desit, quàm adsit. Illud nimis quàm certum: hic inter mortales, ex mortalibus, cum mortalibus, nihil est perfectum. (b) *Nulli fuere tales, in quibus nihil ipsa desideraret Integritas,* inquit Anobi?: (c) *Omnis enim perfectus, perfectione est indigus:* ut scitè Fulgentius. Magna tamen est Perfectio, suæ imperfectio-
nis cognitio. Suffragatur mihi D. Leo. (d) *Perfectorum justitia est, ut nunquam presumant se esse perfectos.* Hæc tuæ imperfectio-
nis cognitio, elatos depiimit, inflatos extenuat, cõtumaces Deo submittit. Quàm multæ nobis per eam naturæ necessitates aperiuntur? quàm multa nobis pericula patefiunt? quàm frequentes mundi technæ, & dæmonis strophæ deteguntur? Hæc ante oculos posita, non sinunt nos nobis

(a) *Carm. 9.* (b) *L. 1.* (c) *Ad Monin. l. 1.* (d) *Ser*

2. *Quadr.*